



jild. 3 No 2 (2026)

**MANAGEMENT AND ECONOMICS
SCIENTIFIC RESEARCH JOURNAL**

**MENEJMENT VA IQTISODIYOT
ILMIY-TADQIQOT JURNALI**

**НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ
ЖУРНАЛ МЕНЕДЖМЕНТА И ЭКОНОМИКИ**



journals@timeedu.uz



+998 95 651 90 00

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT MENEJMENT VA IQTISODIYOT INSTITUTI



**“MUHANDISLIKDA SUN'IY INTELLEKT VA
RAQAMLI INNOVATSION
TEKNOLOGIYALAR: ZAMONAVIY
YECHIMLAR VA ISTIQBOLLAR”
MAVZUSIDAGI
XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN
MATERIALLARI**



FARG'ONA-2026

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TOSHKENT MENEJMENT VA IQTISODIYOT INSTITUTI

"MUHANDISLIKDA SUN'IY INTELLEKT VA RAQAMLI INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR:

ZAMONAVIY YECHIMLAR VA ISTIQBOLLAR" MAVZUSIDAGI

XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN MATERIALLARI

21 MAY 2026 YIL



МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ, НАУКИ И ИННОВАЦИЙ РЕСПУБЛИКИ

УЗБЕКИСТАН

ТАШКЕНТСКИЙ ИНСТИТУТ УПРАВЛЕНИЯ И ЭКОНОМИКИ

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ НА ТЕМУ

«ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И ЦИФРОВЫЕ ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В

ИНЖЕНЕРИИ: СОВРЕМЕННЫЕ РЕШЕНИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ»

21 МАЯ 2026 ГОДА



MINISTRY OF HIGHER EDUCATION, SCIENCE AND INNOVATIONS OF THE REPUBLIC OF

UZBEKISTAN

TASHKENT INSTITUTE OF MANAGEMENT AND ECONOMICS

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE ON THE THEME "ARTIFICIAL

INTELLIGENCE AND DIGITAL INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN ENGINEERING: MODERN

SOLUTIONS AND PROSPECTS" 21 MAY 2026

“Muhandislikda sun’iy intellekt va raqamli innovatsion texnologiyalar: zamonaviy yechimlar va istiqbollar” Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman tezislar to‘plami. 2026-yil 21-may.

Ushbu to‘plamda — “Muhandislikda sun’iy intellekt va raqamli innovatsion texnologiyalar: zamonaviy yechimlar va istiqbollar” Xalqaro ilmiy –amaliy anjuman ishtirokchilarining tezislarini keltirilgan. Anjuman kun tartibiga kiritilgan masalalar dolzarb bo‘lib, u yalpi ma’ruzalar va amaliy zamonaviy muhandislik ta’limida raqamli transformatsiya va sun’iy intellekt, muhandislik yechimlari va sanoat 4.0, robototexnika va avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlari, kiberxavfsizlik va ma'lumotlarni himoya qilish, ta’limda axborot va innovatsion texnologiyalarning qo‘llanilishi, biznes jarayonlar va raqamli iqtisodiyotga axborot texnologiyalarining o‘rni kabi sho‘balardan tashkil topgan. To‘plam sohasi mutaxassislari, ilmiy tadqiqotchilar, professor-o‘qituvchilar, doktorantlar, magistrlar va talabalar uchun mo‘ljallangan.

Maqolalarda keltirilgan ma’lumotlarning haqqoniyligi uchun mualliflar mas’uldir.

©Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman tezislar to‘plami



☎ +998 95 651 90 00

✉ journals@timeedu.uz

📍 Shota Rustaveli ko'chasi, 114

🌐 tmijournals.ndc-agency.uz

✈ TMII_ilmiy_bolim

Tahririyat jamoasi

BOSH MUHARRIR:

Narbayev Sharafatdin Kengeshovich

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Norbekov Shohzod Mamarasul o'g'li

TAHRIR HAY'ATI

1. Sharipov Qo'ngratbay Avezimbetovich — O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri, tfd, professor.
2. Axmedov Xojiakbarxon Dilshatovich — Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti rektori, ifn, dotsent.
3. Gulyamov Saidasror Saidaxmedovich — O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademiyasi, ifd, professor.
4. Xotamov Ibodullo Sadulloyevich — Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti Iqtisodiyot kafedrasida professori, ifn.
5. Sultonov Mansur Qilichovich — O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Ta'lim sifatini ta'minlash milliy agentligi ekspertlar guruhi rahbari, tffd, dotsent.
6. Chertovitskiy Aleksandr Stepanovich — "Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" Milliy tadqiqot universiteti professori, iqtisodiyot fanlari doktori.
7. Popkova Yelenadyevna — Rossiya Gen "Ilmiy aloqalar instituti" avtonom notijorat tashkiloti prezidenti, iqtisodiyot fanlari doktori, professor.
8. Dr Go Khang Ven — Malayziyaning INTI xalqaro universiteti prorektori.
9. Wang Cheng — XXR "Hebei Institute of Mechanical and Electrical Technology" instituti iffd, dotsent.
10. Xakimova Nilufar Karimkulovna — O'zMU huzuridagi Yarimo'tkazgichlar fizikasi va mikroelektronika ilmiy-tadqiqot instituti PhD, ilmiy xodimi.
11. Yo'ldoshev Nuriddin Qurbonovich — Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti Biznes boshqaruvi va moliya kafedrasida ifd, professor.
12. Chariyev Qurbon Amirovich — Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti Iqtisodiyot kafedrasida professori, ifd.
13. Abduraimova Nigora Radjabovna — Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti Iqtisodiyot kafedrasida dotsenti, iffd.
14. Anarqulova Gulnaz Mirzaxmatovna — Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasida professori, ifn.
15. Yakubov Sadiqjan Bakiyevich — Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasida professori, ifn.
16. Kadirova Istora Bobirovna — Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti Karyera markazi direktori, iffd, dotsent.
17. Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi — Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti doktoranti, iffd, dotsent.
18. Mamatov Narzullo Solidjonovich — "TIQXMMI" MTU kafedra mudiri, texnika fanlari doktori, professor.
19. Turaqulov Otabek Xolmirzayevich — Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti Muhandislik va axborot texnologiyalari kafedrasida mudiri, tffd, dotsent.
20. Toirov Shuxrat Abduganiyevich — Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti Muhandislik va axborot texnologiyalari kafedrasida professori vb, tffd.
21. Yusupov Rustam Abdimuratovich — Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti Muhandislik va axborot texnologiyalari kafedrasida dotsenti, tffd.
22. Nazarov Xolmo'min Abduxobovich — Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti Muhandislik va axborot texnologiyalari kafedrasida dotsenti, fmf.
23. Asrayev Muhammadmullo Abdulla o'g'li — Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti Muhandislik va axborot texnologiyalari kafedrasida dotsenti, tffd.
24. Yunusova Shaxnoza Muxamedumarovna — Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasida dotsenti, fffd.

KORXONADA TEXNIKAVIY VA MEHNAT RESURLARINI BOSHQARISH TAHLILI

X.D.Axmedov

Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti
dotsenti,

Kamalov.Sh

Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti 2-kurs magistranti

Annotatsiya. Ushbu maqolada korxonada texnikaviy va mehnat resurslarini boshqarish tahlili optimal xarajatlar strategiyasiga oid iqtisodiy nazariyalar, strategik boshqaruv konsepsiyalari, xarajatlar tahlili va ularni boshqarish uslublarini o'rganishga bag'ishlangan mahalliy va xorijiy mualliflarning ilmiy ishlarni tahlil qilish, tadqiqot mavzusi bilan bevosita bog'liq bo'lgan monografiyalar, maqolalar, statistik ma'lumotlar, xalqaro tashkilotlar hisobotlari va amaliyotda qo'llanilayotgan ilg'or tajribalarni o'rganib, ularning mazmunan qamrovi va ilmiy yondashuvlarni tahlili asosida ilmiy taklif va amaliy tavsiyalar ishlab chiqish maqsadga muvofiqdir.

Kalit so'zlar: Korxona strategik rejalashtirish jarayonida texnik va mehnat resurslarini yanada samarali integratsiyalashgan boshqarish tizimini joriy etish, ishlab chiqarish jarayonlarini raqamlashtirish va sun'iy intellekt asosidagi axborot tizimlarini kengaytirish yo'nalishlariga e'tibor qaratmoqda.

Аннотация. В данной статье проведён анализ управления техническими и трудовыми ресурсами предприятия, рассмотрены экономические теории, стратегические концепции управления, методы анализа и управления затратами. Особое внимание уделено изучению научных трудов отечественных и зарубежных авторов, непосредственно связанных с темой исследования, а также монографий, статей, статистических данных, отчётов международных организаций и передового опыта, применяемого на практике. На основе анализа их содержания и научных подходов разработаны научные предложения и практические рекомендации, что представляется целесообразным.

Ключевые слова: В процессе стратегического планирования предприятие акцентирует внимание на внедрении более эффективной интегрированной системы управления техническими и трудовыми ресурсами, цифровизации производственных процессов и расширении информационных систем на основе искусственного интеллекта.

Abstract. This article analyzes the management of technical and labor resources within the enterprise, focusing on economic theories related to

optimal cost strategies, strategic management concepts, cost analysis, and methods of cost control. Special attention is given to the study of scientific works by domestic and foreign authors dedicated to this topic, as well as monographs, articles, statistical data, reports of international organizations, and advanced practices applied in real-world settings. Based on the analysis of their content and scientific approaches, it is considered appropriate to develop scientific proposals and practical recommendations.

Keywords: In the process of strategic planning, the enterprise emphasizes the implementation of a more effective integrated management system for technical and labor resources, the digitalization of production processes, and the expansion of information systems based on artificial intelligence.

Kirish. Bozor munosabatlarining chuqurlashuvi, raqobat muhitining keskinlashuvi va resurslardan samarali foydalanishga bo'lgan ehtiyojning ortib borishi sharoitida sanoat korxonalarining iqtisodiy samaradorligini ta'minlashda xarajatlarni boshqarish masalasi dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, optimal xarajatlar strategiyasini ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etish korxonaning raqobatbardoshligini oshirish, ishlab chiqarish tannarxini pasaytirish hamda moliyaviy barqarorlikni mustahkamlashda muhim vosita sifatida namoyon bo'lmoqda.

Shu sababli, mazkur yo'nalishni ilmiy jihatdan chuqur o'rganish uchun turli mamlakatlar olimlari tomonidan ishlab chiqilgan nazariy qarashlar, amaliy tadqiqotlar, iqtisodiy model va yondashuvlarni tahlil qilish maqsadga muvofiqdir. Bu adabiyotlar sanoat korxonalarida xarajatlarni optimallashtirish bo'yicha mavjud ilmiy bilimlarni tizimlashtirish, mavjud tajribalarni solishtirish va milliy sharoitga mos keluvchi strategiyalarni shakllantirish imkonini beradi.

Shuningdek, optimal xarajatlar strategiyasiga oid iqtisodiy nazariyalar, strategik boshqaruv konsepsiyalari, xarajatlar tahlili va ularni boshqarish uslublarini o'rganishga bag'ishlangan mahalliy va xorijiy mualliflarning ilmiy ishlarni tahlil qilish, tadqiqot mavzusi bilan bevosita bog'liq bo'lgan monografiyalar, maqolalar, statistik ma'lumotlar, xalqaro tashkilotlar hisobotlari va amaliyotda qo'llanilayotgan ilg'or tajribalarni o'rganib, ularning mazmunan qamrovi va ilmiy yondashuvlarni tahlili asosida ilmiy taklif va amaliy tavsiyalar ishlab chiqish maqsadga muvofiqdir. To'rtinchidan, ishlab chiqarish zanjirining barcha bosqichlarida – ta'minot, ishlab chiqarish, logistika va sotuvda xarajatlarni kamaytirish mumkin bo'ladi.

Xususan, O'zbekiston sharoitida bu masala alohida dolzarbdir. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategik dasturida sanoat tarmoqlarini raqamlashtirish ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida belgilangan. Mazkur dastur asosida

korxonalarda ERP (Enterprise Resource Planning), CRM, avtomatlashtirilgan monitoring tizimlari, ma'lumotlar bazalari va analitik vositalar joriy etilmoqda. Bu jarayonlar natijasida sanoat korxonalari xarajatlarini hisobga olish, tahlil qilish va ularni optimallashtirish imkoniyati yanada oshmoqda.

Adabiyotlar sharhi.

Raqobatchilik salohiyati zamonaviy iqtisodiyot sharoitida korxonaning bozordagi ustunliklarini belgilovchi asosiy strategik ko'rsatkichlardan biri hisoblanadi. Bu tushuncha korxonaning ichki resurslaridan foydalanish samaradorligi, tashqi muhitga moslashish qobiliyati va raqobatchilar bilan muvaffaqiyatli kurasha olish imkoniyatlari bilan uzviy bog'liqdir. A.Thompson va A.Strickland raqobatbardoshlikni "korxonaning uzoq muddatda bozorda faoliyat yuritishi va foyda olish imkoniyati bilan belgilanadigan holat" deb ta'riflagan holda, uni aniqlovchi omillar sifatida texnologik yetuklik, sifat, narx va innovatsion salohiyatni ko'rsatadilar.

Raqobatchilik salohiyati mohiyatan ko'p omilli tushuncha bo'lib, uni aniqlashda iqtisodiy, tashkiliy, ilmiy-texnikaviy va inson kapitali resurslarining umumiy uyg'unligi muhim ahamiyatga ega. Ba'zi olimlar, xususan M.Porter, raqobat ustunliklarini "ichki resurslar va tashqi muhit o'zaro ta'sirida shakllanuvchi strategik pozitsiyalar" deb ataydi. Unga ko'ra, korxonalar o'z raqobatchilik salohiyatini yuqori darajaga ko'tarish uchun bevosita uchta asosiy strategiyadan – xarajatlar yetakchiligi, differensiallashuv va fokuslashuv strategiyalaridan birini tanlashi lozim.

Tadqiqotchi A. A. Porshnev o'z izlanishlarida raqobatchilik salohiyatini "korxonaning maqsadli bozorda o'z mahsulotini samarali sotish, innovatsiyalarni joriy etish va yangi bozor segmentlarini egallash salohiyati" sifatida izohlaydi.

Tadqiqot metodologiyasi

To'qimachilik sanoati O'zbekiston iqtisodiyotining strategik tarmoqlaridan biri hisoblanadi. U mamlakatning sanoat ishlab chiqarishi hajmi, eksport salohiyati va aholi bandligini ta'minlashdagi o'rni bilan alohida ajralib turadi. Ushbu tarmoqda yuzaga kelgan rivojlanish sur'atlari nafaqat ichki bozor ehtiyojlarini qondirish, balki xalqaro bozorlarga raqobatbardosh mahsulotlar bilan kirib borish imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qilmoqda. Shu bois, to'qimachilik korxonalarining raqobatbardoshligini ta'minlash – ularning ichki va tashqi bozorlar sharoitida muvaffaqiyatli faoliyat yuritish, barqarorlikni saqlab qolish va innovatsion yangilanishlarga tayyor bo'lishini talab etadi.

Tahlil va natijalar

Bundan tashqari, samarali boshqaruv tizimi texnikaviy va mehnat resurslarining integratsiyalashgan boshqarilishini ta'minlaydi. Korxonada ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish, resurslarni monitoring qilish va

optimallashtirish imkonini beruvchi axborot tizimlari joriy etilgan. Ushbu tizimlar yordamida mehnat va texnik resurslarning yetarliligi, ularning foydalanish samaradorligi doimiy nazorat qilinadi va kerakli choralar o'z vaqtida ko'riladi. "UzTEX" MChJda texnikaviy va mehnat resurslarini boshqarish tizimining rivojlanishi korxonaning uzoq muddatli barqarorligini, mahsulotlarning yuqori sifatini va iqtisodiy samaradorligini ta'minlashga xizmat qilmoqda. Bu esa o'z navbatida korxonaning ichki bozor va eksport salohiyatini oshirishda muhim omil hisoblanadi.

"UzTEX" MChJning asosiy kadrlar tavsiflari jadvalidagi (4.7-jadval) ma'lumotlar korxonaning ishlab chiqarish hajmining o'sishi va samaradorlik darajasining yaxshilanishi bilan uzviy bog'liq ekanligini ko'rsatadi. Ishchi-xodimlar sonining barqarorligi va ayniqsa, asosiy ishlab chiqarish xodimlarining o'rni, ishlab chiqarish jarayonlarining samarali tashkil etilishiga xizmat qiladi. Bu esa o'z navbatida mahsulot ishlab chiqarish hajmining oshishi va sifatining yaxshilanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Shuningdek, kadrlar sonining muvofiqligi mehnat unumdorligini oshirish va ishlab chiqarish xarajatlarini optimallashtirishga imkon yaratadi, bu esa korxonaning iqtisodiy ko'rsatkichlarida yaqqol namoyon bo'ladi.

1-jadval

"UzTEX" MChJning asosiy kadrlar tavsiflari, 01.01.2026 yil holatiga

Yoshi	Ma'lumoti
Ishchi kasblar xodimlari:	
20 yoshdan 30 yoshgacha- 43 %	Oliy- 42 % O'rta maxsus – 55 % O'rta – 3 %
30 yoshdan 40 yoshgacha- 32 %	
40 yoshdan 50 yoshgacha-18 %	
50 yoshdan yuqori –7 %	
Muxandislik - texnik mutaxassisliklari xodimlari, shu jumladan:	
Rahbarlar – 17 %	
Xizmatshilar – 28 %	
Muxandis-texniklar - 55	
20 yoshdan 30 yoshgacha-17 %	Oliy-98 % O'rta maxsus – 2 % O'rta – yo'q.
30 yoshdan 40 yoshgacha- 53 %	
40 yoshdan 50 yoshgacha- 14 %	
50 yoshdan yuqori – 16 %	

Keltirilgan jadval ma'lumotlari "UzTEX" MChJning ishchi va mutaxassis kadrlar tarkibi, yosh hamda ma'lumot darajasi bo'yicha tahlil qilish imkonini beradi. Avvalo, ishchi kasblar xodimlari yosh bo'yicha taqsimlanganda, asosiy qismi – 43% 20 yoshdan 30 yoshgacha bo'lgan yoshlar, 32% 30 yoshdan 40 yoshgacha, 18% 40 yoshdan 50 yoshgacha va 7% 50 yoshdan yuqori

yoshdagilarni tashkil qiladi. Bu demak, korxonada yosh ishchi kuchining yetarli ekanligi, shu bilan birga tajriba va bilimga ega bo'lgan o'rta va katta yoshdagi xodimlar ham mavjudligini ko'rsatadi. Yosh ishchilar korxonada energiya va yangiliklarni olib kirishda muhim omil bo'lsa, katta yoshdagi xodimlar tajriba va professional bilimni ta'minlaydi.

Ma'lumot darajasi bo'yicha ishchilar orasida o'rta maxsus ta'limga ega bo'lganlar (55%) ko'pchilikni tashkil qiladi, bu esa ularning kasbiy tayyorgarligi va sanoat texnologiyalariga moslashuvchanligini bildiradi. Oliy ma'lumotli ishchilar 42%, o'rta ma'lumotga ega xodimlar esa 3% ni tashkil qiladi, bu esa kasbga yo'naltirilgan o'qitish tizimining rivojlanganligidan dalolat beradi.

Muxandislik va texnik mutaxassisliklar bo'yicha esa, korxonada rahbarlar 17%, xizmatshilar 28%, va muxandis-texniklar 55% ni tashkil qiladi. Bu taqsimot korxonaning boshqaruv va texnik jihatdan kuchli tizimga ega ekanligini bildiradi.

Xulosa va takliflar

Xulosa qilib aytganda, korxonada texnikaviy va mehnat resurslarini boshqarish uning samaradorligi va raqobatbardoshligini ta'minlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. "UzTEX" MChJ misolida ko'rish mumkinki, zamonaviy uskunalar va texnologiyalarni joriy etish, muntazam texnik xizmat ko'rsatish tizimini takomillashtirish ishlab chiqarish jarayonlarining uzluksizligi va mahsulot sifatining yuqori darajasini ta'minlaydi. Mehnat resurslarining malakasi, doimiy kasbiy rivojlanishi va ish sharoitlarining yaxshilanishi xodimlarning motivatsiyasi va unumdorligini oshirishga xizmat qiladi. Samarali boshqaruv tizimlari esa resurslarni integratsiyalashgan holda boshqarish va optimallashtirish imkonini yaratadi. Barcha ushbu omillar "UzTEX" MChJning ichki va xalqaro bozorlardagi raqobatbardoshligini mustahkamlab, uning uzoq muddatli barqaror o'sishiga zamin yaratadi. Shunday qilib, texnikaviy va mehnat resurslarini boshqarishdagi strategik yondashuvlar korxonaning muvaffaqiyatli faoliyati va rivojlanishining asosiy omillaridan biri hisoblanadi.

Shuningdek, korxonaning kadrlar tarkibi yosh va malaka jihatdan muvozanatli bo'lib, ishlab chiqarish va boshqaruv jarayonlarida yuqori samaradorlikni ta'minlamoqda. Ishchi kasblar xodimlari orasida yosh avlod yetarli bo'lib, innovatsiyalarni joriy etishda muhim rol o'ynaydi, muxandislik-texnik xodimlarning oliy ma'lumotga ega bo'lishi esa korxonaning texnologik rivojlanishi va raqobatbardoshligini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Anthony, R. N., & Govindarajan, V. (2007). Management Control Systems (12th ed.). McGraw-Hill Education.
2. Brynjolfsson E., McAfee A. (2014). The Second Machine Age. Norton & Company.
3. Camp R.C. Benchmarking: The Search for Industry Best Practices that Lead to Superior Performance. – ASQC Quality Press, 1989.

4. Chandler, A. D. (1962). *Strategy and Structure: Chapters in the History of the Industrial Enterprise*. MIT Press.
 5. Christopher M. (2011). *Logistics and Supply Chain Management* (4th ed.). Pearson Education Limited.
 6. Cooper, R., & Kaplan, R. S. (1991). *The Design of Cost Management Systems: Text, Cases, and Readings*. Prentice Hall.
 7. Davenport T., Ronanki R. (2018). "Artificial Intelligence for the Real World", *Harvard Business Review*.
 8. Drucker P.F. *The Practice of Management*. – HarperBusiness, 1954.
 9. Drucker, P. F. (1999). *Management Challenges for the 21st Century*. HarperBusiness.
 10. G'ulomov S.S., To'laganov O.T. *Strategik menejment*. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2020.
 11. Humphrey A. *SWOT Analysis for Management Consulting*. – SRI Alumni Association Newsletter, 2005.
 12. Kaplan R.S., Norton D.P. *The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action*. – Harvard Business Review Press, 1996.
 13. Kaplan, R. S., & Mikes, A. (2012). *Managing Risks: A New Framework*. *Harvard Business Review*, 90(6), 48–60.
 14. Marshall, A. (1890). *Principles of Economics*. Macmillan & Co.
 15. Porter M E., Heppelmann J.E. (2014). "How Smart, Connected Products Are Transforming Competition", *Harvard Business Review*.
 16. Porter M.E. *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*. – Free Press, 1985.
 17. Porter M.E. *Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors*. – Free Press, 1980.
 18. Porter, M. E. (1985). *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*. Free Press.
 19. Samuelson, P. A., & Nordhaus, W. D. (1980). *Economics* (12th ed.). McGraw-Hill.
 20. Simons R. (1995). *Levers of Control: How Managers Use Innovative Control Systems to Drive Strategic Renewal*. Boston: Harvard Business School Press.
 21. Thompson A.A., Strickland A.J. *Strategic Management: Concepts and Cases*. – McGraw-Hill Education, 2018.
 22. Womack, J. P., & Jones, D. T. (1996). *Lean Thinking: Banish Waste and Create Wealth in Your Corporation*. Simon & Schuster.
 23. Xakimov, Sh. X. (2020). *Sanoat korxonalarida xarajatlar tizimini optimallashtirish mexanizmlari*. *Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar jurnali*, №6, 55–63-betlar.
- оршнев А.А. Конкурентоспособность предприятия: теория и практика. – М.: ИНФРА-М, 2014.

MUNDARIJA		
1-SHO'BA: ZAMONAVIY MUHANDISLIK TA'LIMIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SUN'IY INTELLEKT		6
<i>Turakulov O Asrayev M Karimov E</i>	QISHLOQ VRACHLIK PUNKTLARINING SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING RO'LI	6
<i>G'oipova Kh</i>	VOICE ANALYSIS TECHNOLOGIES SPECIAL ALGORITHMS AND ARTIFICIAL INTELLECT MODELS	11
<i>G'oipova Kh</i>	SECURITY MECHANISMS BASED ON VOICE AND VIDEO SYNTHESIS	17
<i>Sh.A.Toirov, T.E.Xudoyqulov</i>	METHODS AND SOLUTIONS FOR GENERALIZING AMPLITUDE AMPLIFICATION IN QUANTUM ALGORITHMS	23
<i>Rizayev X</i>	MUHANDISLIK GRAFIKASI FANLARINI O'QITISHDA AUTOCAD DASTURIDAN BIM TEXNOLOGIYALARIGA ASOSLANGAN REVIT DASTURIGA O'TISHNING DIDAKTIK AFZALLIKLARI	27
<i>Turakulova Sh</i>	KO'Z TUBI TASVIRLARIDA QON TOMIR TARMOQLARINING DIAMETRI, EGRI-BUGRILIGI VA TARMOQLANISH BURCHAKLARI ASOSIDA DIAGNOSTIK TAHLIL	34
<i>Turakulov O, Jumaboyev D</i>	IJTIMOIIY TARMOQ YOZISHMALARIDAGI HISSIYOTLARNI TAHLILLASH MODELII	45
<i>X.T. Dusanov</i>	SUN'IY INTELLEKT ALGORITMLARI ASOSIDA TASVIRLAR SIFATINI OSHIRISH	49
<i>Yusupov R.A.</i>	YER OSTI SUVLARI GIDROSFERASI HARAKATINI SUN'IY INTELLEKT YORDAMIDA MODELLASHTIRISH	56
<i>Erhanova N</i>	BOLALARNING NUTQINI O'STIRISH ORQALI TANQIDIY FIKRLASHGA O'RGATISHDA SUN'IY INTELLEKTDAN FOYDALANISH	64
<i>S.A. Olimov</i>	TA'LIM TIZIMIGA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI TATBIQ ETISH JIHATLARI	70
<i>Shadmanov S</i>	SUN'IY INTELLEKTNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	77
2-SHO'BA: MUHANDISLIK YECHIMLARI VA SANOAT 4.0		82
<i>Норматов Ш, Туражонов К,</i>	МЕТОД ОЦЕНКИ УСТОЙЧИВОСТИ ОТКОСОВ И УСТУПОВ КАРЬЕРА	82

Логинев П, Акбаров Н		
Егорова В.В.	ЖИВУЧЕСТЬ И ТЕХНИЧЕСКОЕ СОСТОЯНИЕ ЖЕЛЕЗОБЕТОННЫХ КОНСТРУКЦИЙ КАРКАСА ЗДАНИЯ В РЕЗУЛЬТАТЕ ОСОБОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ	89
Ochilova I	O'ZBEKISTON SANOAT KORXONALARIDA GENDER TENGLIK INDIKATORLARINI RAQAMLI MONITORING QILISH MEXANIZMLARI	104
Axmedov X, Sharipov K	KORXONALARNING RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASH STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQUISHDA ZAMONAVIY TAHLIL METODLARINING AHAMIYATI	109
Khidirova D	TOWARDS TRUSTWORTHY WILDFIRE DETECTION: INTEGRATING EXPLAINABILITY AND UNCERTAINTY IN DEEP LEARNING MODELS	113
Axmedov X, Sharipov K	RAQOBAT STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQUISH ASOSIDA KORXONANI STRATEGIK BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	120
Narbayev Sh, Abduqayumov A	DAVLAT KORXONALARIDA ESG STANDARTLARI ASOSIDA KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	126
Omonturdiyev O	SIFATLI NOTO'QIMA MATO OLISH UCHUN JUN TOLASINI CHO'TKALI BARABAN ORQALI SAMARALI TOZALASH VA UZATISH JARAYONINING NAZARIY TAHLILI	132
Rashidov J.X., Kaipov A. K	IQTISODIY MODERNIZATSIYA JARAYONIDA ISHLAB CHIQARISH SAMARADORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY OMILLARI	143
Rashidov J.X., Kaipov A. K	IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYA VA DIVERSIFIKATSIYA QILISH JARAYONIDA KORXONALARDAGI MOLIVAVIY XAVFLARNI BOSHQARISH MEXANIZMLARI	147
Kadirjanova M	KORXONALARDA INNOVATSION RIVOJLANISHNI BOSHQARISH STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH	158
Kadirjanova M	KORXONALARDA INNOVATSION BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.	166

<i>R.M. Tursunova, M.E. Tursunov, G. Abduraxmanov, A.T. Dexqonov, Sh.M. Norbekov, D.R. Jumaboyev</i>	LEGIRLANGAN SILIKAT SHISHASIDA SIZIB O'TISH BUSAG'ASIGA TEXNOLOGIK OMILLAR TA'SIRI	173
3-SHO'BA: ROBOTOTEXNIKA VA AVTOMATLASHTIRILGAN BOSHQARUV TIZIMLARI		179
<i>Asrayev M, Tursunaliyeva O</i>	HTTP GET ORQALI SERVERGA ULANISH.	179
<i>M.E. Tursunov, Sh.M. Norbekov</i>	AVTOMOBILLAR UCHUN PELTIER EFFEKTI ASOSIDAGI MINI AQLLI SUV SOVITISH TIZIMINI ISHLAB CHIQISH VA TADQIQ ETISH	188
<i>Yakubov S, Xasanova Sh.</i>	ROBOTOTEXNIKA VA AVTOMATLASHTIRILGAN BOSHQARUV TIZIMLARINING O'ZBEKISTONDA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI INTELLEKT	194
4-SHO'BA: KIBERXAVFSIZLIK VA MA'LUMOTLARNI HIMOYA QILISH		201
<i>Sh.A.Toirov, A.A.Seytnazarova, T.E.Xudoyqulov</i>	OPTIMIZING GLOBAL SEARCH PROBLEMS USING GROVER'S QUANTUM ALGORITHM	201
<i>Toshpo'latov Sh</i>	VEB-ILOVALARDA HTTP XAVFSIZLIK SARLAVHALARINI JORIY ETISHNING DOLZARB MUAMMOLARI	209
<i>Очилов Н, Набиев С</i>	АНАЛИЗ АРХИТЕКТУРНОГО СЛОЯ ИСТОЧНИКОВ ДАННЫХ DLP-СИСТЕМ ДЛЯ ГИБРИДНЫХ КОРПОРАТИВНЫХ СРЕД	215
<i>Toirov Sh, Asrayev M, Yo'ldoshaliyeva G</i>	KIBERHUJUM VA UNGA QARSHI KURASH	225
<i>Karabayev R.</i>	O'ZBEKISTONDA KIBERXAVFSIZLIK HOLATINI BAHOLASH VA KIBERXAVFLARNING STATISTIK TAHLILI	229

5-SHO'BA: TA'LIMDA AXBOROT VA INNOVATSION TEKNOLOGIYALARNING QO'LLANILISHI		237
<i>Suyunov Y, Nazarov U</i>	RAQAMLI TA'LIM TEKNOLOGIYALARINI RIVOJLANTIRISH MARKAZIDA MOLIVAVIY NAZORATINI TASHKIL ETISHNING AMALDAGI HOLATI	237
<i>Gulyamova Sh</i>	THE NEW SETUP IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING (ELT): THE INTEGRATION OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES AND STANDARD CLASSES	247
<i>Xashimov A, Mamatov A</i>	KADRLARNI BAHOLASH VA RIVOJLANTIRISH UCHUN ELEKTRON BAHOLASH TIZIMLARI TAHLILI	252
<i>Mirzaev R.</i>	MATERIALLARNI ME'YORLASHTIRISH JARAYONIDA DATA ANALITIKA VA SUN'IY INTELLEKT TEKNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH MUAMMOLARI VA YECHIMLARI	264
<i>Xaydarov S</i>	TALABALARNI TARBIYALASHDA JISMONIY VA MA'NAVIY BARKAMOLLIKNI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK MEXANIZMLARIDA AXBOROT VA INNOVATSION TEKNOLOGIYALARNING QO'LLANILISHI	269
<i>Anarkulova G, Mamajonova R.</i>	OLIV TA'LIMDA MAXSUS FANLARNI O'QITISHDA INNOVATSION TA'LIM TEKNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR	278
<i>Sherova D.</i>	OLIV TA'LIMDA INNOVATSION TEKNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA MUSTAQIL TA'LIMNI TASHKIL ETISH IMKONIYATLARI	284
<i>Mukhamadiyev A, Sh.A.Toirov</i>	OPTIMIZING EDUCATIONAL PROCESSES WITH GENERATIVE AI: INNOVATIVE INSTRUCTIONAL DESIGN AND AUTOMATED ASSESSMENT TOOLS	290
<i>Xoshimova M.</i>	AKMEOLOGIK YONDASHUV ASOSIDA TALABALARDA KONFLIKTOLOGIK	301

	KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISH	
<i>Olamova M.</i>	PEDAGOGIK LOYIHALASHDA TALABALARDA AXBOROT-KONSTRUKTIV KOMPETENSIYANI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK ASPEKTLARI	306
<i>Mamadaliyev N.</i>	RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA “MA’LUMOTLAR TUZILMASI VA ALGORITMLAR” FANINING DASTURIY TA’MINOTINI PEDAGOGIK QO’LLASH METODIKASI	311
<i>G’aniyeva M. Yunusova I</i>	BARQAROR RIVOJLANISH HISOBOTI (ESG) – KORXONALARNING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHNING ZAMONAVIY AUDITI SIFATIDA	315
<i>Juraboyeva Sh.</i>	TA’LIM VA BIZNES INTEGRATSIYASIDA RAQAMLI PLATFORMALARNING AHAMIYATI.	320
<i>Anvarov D.</i>	O’ZBEKISTONNING ENG YANGI TARIXI FANINI O’QITISHDA AXBOROT VA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING QO’LLANILISHI: METODOLOGIK TAHLIL VA SAMARADORLIK	326
<i>Usmonova M.</i>	TELEFONGA TOBELIK – NOMOFOBIYA: ZAMONAVIY DAVRNING PSIXOLOGIK ILLATLARI.	331
<i>Jo’rayeva N</i>	KORXONALARDA BOSHQARUV JARAYONLARINI TAKOMILLASHTIRISH: CRAFERS SHIRINLIKLAR KORXONASI MISOLIDA EMPIRIK TADQIQOT	340
<i>A. M. Романова, С.А. Олимов</i>	ЗНАЧЕНИЕ СЕТЕВОЙ ФОРМЫ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ПРИ РЕАЛИЗАЦИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ПРОГРАММ УВО ДЛЯ ИНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ	349
<i>Suyunova N</i>	RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANGAN HOLDA MATEMATIKA DARSLARIDA MANTIQIY VA TANQIDIY FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISH	354
<i>Уснитдинов М</i>	РОЛЬ РУССКОГО ЯЗЫКА В ФОРМИРОВАНИИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ (НА ПРИМЕРЕ УЗБЕКИСТАНА).	361

6-SHO'BA: BIZNES JARAYONLAR VA RAQAMLI IQTISODIYOTGA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI.		368
<i>Axmedov X.D, Kamalov Sh.F</i>	SANOAT KORXONALARIDA OPTIMAL XARAJATLAR STRATEGIYASINI AMALGA OSHIRISH YO'LLARI	368
<i>Sodiqov M</i>	TOVARLAR VA XIZMATLARNI KENG TABAQUALASHTIRISH YO'NALISHLARI	381
<i>R.B.Mirzayev</i>	REKLAMA TIZIMI VA SOTUV JARAYONINI MUVOFIQLASHTIRISH MASALALARI.	388
<i>Primov S, Akramov J</i>	RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA DAVLAT MOLIYASINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY MECHANIZMLARI	392
<i>Karabayev R.</i>	ИСККУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ УЗБЕКИСТАНА	401
<i>Абдураимова Н, Зоҳидов А</i>	ПУТИ ДОСТИЖЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА ЗА СЧЁТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ СЕТЕЙ В УЗБЕКИСТАНА	407
<i>М.Асраев, Ш.Ақбаров</i>	ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЙ ФУНДАМЕНТ КОМПОЗИТНОГО БИЗНЕСА	417
<i>Abduraimova N, Zohidov A</i>	BARQAROR TARMOQLARNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRINI BAHOLASHNING DOLZARB MODELLARI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI	422
<i>Samatov A, Turdibekova S.</i>	RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA KORPORATIV BOSHQARUV JARAYONIGA RAQAMLI TEXNOLIGYALARNI JORIY QILISHNING SAMARADORLIGI.	430
<i>Samatov A, Turdibekova S.</i>	RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA KORPORATIV BOSHQARUV ASOSLARI VA UNING ZAMONAVIY MODELLARI TAHLIL QILISH	435
<i>Toxirov J.</i>	EKOLOGIK STANDARTLAR JORIY ETILISHIDA BUYRUQBOZLIK VA BOZOR MECHANIZMLARINING TA'SIRI	440

<i>Maxmudov J.</i>	O'ZBEKISTONNING "TASHQI QARZ ORQALI RIVOJLANISH STRATEGIYASI"	450
<i>Shoyev D, Abdullayeva G.</i>	BOSHQARUV SIFATIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI	459
<i>Daminova O', Pulatov Sh.</i>	QISHLOQ XO'JALIK KORXONALARINING IQTISODIY MOHIYATI, TASNIFI VA FAOLIYAT XUSUSIYATLARI	467
<i>Daminova O', Pulatov Sh.</i>	QISHLOQ XO'JALIK MAHSULOTLARINI XALQARO BOZORLARGA OLIB CHIQISH STRATEGIYALARINI ISHLAB CHIQISH	471
<i>Narbayev Sh.K. Nabixonov S.</i>	BIZNES ETIKASIDAN KORPORATIV MADANIYATNI SHAKLLANTIRISH VOSITASI SIFATIDA FOYDALANISH	480
<i>Muydinov N</i>	RAQAMLI IQTISODIYOT RIVOJLANISHI VA IT TEXNOLOGIYALARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI	487
<i>Primov S, Shakirov X.</i>	DAVLAT TASHQI QARZI VA MOLIYAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASH YO'LLARI	491
<i>Primov S, Shakirov X</i>	RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA "YASHIL" IQTISODIYOTNING STRATEGIK YO'NALISHLARI VA ISTIQBOLLARI.	498
<i>Bozorov J</i>	MEHNAT MIGRATSIYASINI KAMAYTIRISHDA KICHIK BIZNESNING IQTISODIY AHAMIYATI	505
<i>Mamajonov A</i>	STARTAPLARNI QO'LLAB-QUVVATLASH MARKAZLARI FAOLIYATI: JAHON TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	511
<i>Samatov A, Kushbakov B</i>	KORXONANING IQTISODIY SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISH JARAYONLARI	516
<i>X.D.Axmedov, Kamalov.Sh</i>	KORXONADA TEXNIKAVIY VA MEHNAT RESURLARINI BOSHQARISH TAHLILI	521
<i>Karabayev R</i>	RAQAMLI IQTISODIYOT: NAZARIY ASOSLARI VA O'ZBEKISTONDA RIVOJLANISH YO'NALISHLARI	527
<i>Туракулов О, Асраев М,</i>	ЛУЧШИЕ РЕШЕНИЯ ДЛЯ ОПТИМИЗАЦИИ ЛОГИСТИКИ	532

<i>Мирзаева О.</i>		
<i>Алимов О</i>	ФОРСИРОВАННАЯ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯ БИЗНЕСА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ: ИИ-ПОДХОД ДЛЯ ЭКСПАНСИИ НА ВНЕШНИЕ РЫНКИ	543
<i>Nazarov X</i>	OCHIQ BANK (OPEN BANKING) FAOLIYATINING XALQARO TAJRIBASI VA O'ZBEKISTONDA QO'LLANILISHI	551
<i>Narbayev Sh.K, Nabixonov S</i>	ISHBILARMONLIK ETIKASINI RIVOJLANTIRISHNI KORPORATIV MADANIYATGA TA'SIRI	560
<i>R.B.Mirzayev</i>	TADBIRKORLIK FAOLIYATIDA SOLIQ HUQUQI MADANIYATINING AHAMIYATI	572
<i>Narbayev Sh.K, Axmadaliyev V.A.</i>	QISHLOQ XO'JALIGI YERLARI MONITORINGINI YURITISHDA MASOFADAN ZONDLASH VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH	580
<i>Soliyev D</i>	SOLIQ MA'MURCHILIGINI RAQAMLASHTIRISH: AFZALLIKLARI VA IMKONIYATLARI	590
<i>Samatov A, Allanov U</i>	SIFAT MENEJMENT TIZIMIDA NOMUVOFIQLIKLARNI ANIQLASH USULLARI	597
<i>Narbayev Sh, Abdufattoxova H</i>	MENEJMENT FAOLIYATIDA SUN'IY INTELLEKTNING INNOVATSION YECHIMLARI	600
<i>Narbayev Sh.K, Abduqayumov A</i>	KORXONALARDA ESG (Environmental, Social, Governance) KO'RSATKICHLARINI JORIY ETISHDA MENEJMENTNING ROLI	605
<i>Primov S, Akramov J</i>	DAVLAT MOLIVASINING BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING ASOSIY MUAMMOLARI VA BARTARAF ETISH YO'LLARI	611

Ingliz tili muharriri: Norbekov Shohzod Mamarasul o'g'li
Sahifalovchi va dizayner: Zoirov Sardor Ziyodin o'g'li

2026. № 2

© Materiallar ko'chirib bosilganda, "**Management and Economics Scientific Research Journal**" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pulli asosda chop etiladi.

El. pochta: journals@timeedu.uz

Tel.: +998 95 651 90 00

"Management and Economics Scientific Research Journal" jurnali 19.09.2024-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 404368-son reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan. Litsenziya raqami:

C-5669639

PNFL: 308906510

Manzilimiz: Toshkent shahar Yakkasaroy tumani
Shota Rustaveli ko'chasi, 114